

HONTI LAPOK

Ipolyság

2005. április

XIV. évfolyam

4. szám

Ára 8 korona

Tartalmas ünneplés március 15-én

Ipolyságon a hagyományokhoz híven az idén is méltó figyelmet kapott a történelmünk egyik kulcsfontosságú eseményére – március 15-ére – való ünnepi megemlékezés. Március 15-én 16.30-kor a temetőben, a megbékélés kapujánál mintegy 300-an tisztelegtek a 157 évvel ezelőtti történetek bátor kezdeményezőinek emléke előtt. Az emlékünnepről szervezője a Csemadok Ipolysági Alapszervezete volt. Társzervezők: MKP-alapszervezet, Regionális Művelődési Központ és a 64 Vármegye Ifjúsági Mozgalom.

Matyó Anett gimnazista szavalata és a Szózat elhangzása után **Bélik György**, az MKP Ipolysági Alapszervezetének elnöke, alpolgármester emlékezett 1848 dicső napjaira: „*A társadalom haladó részének élcsapatává váló márciusi ifjak a fülledt, tespedő rendszert, a szinte középkori állapotokat akarták megreformálni, és eszméiknek immár nem tudott gátat szabni a terror sem... A márciusi ifjak lelkesek, nyíltak voltak. Elutasították a szolgálatteljesítést, amiről mi, szlovákiai magyarok is sok esetben példát vehetünk...*”

A **koszorúzást** a Magyar Koalíció Pártja országos vezetősége nevében **Miklós László**, az SZK környezetvédelmi minisztere kezdte. Koszorúztak: **Szesztay Ádám**, a Magyar Köztársaság /MK/ pozsonyi nagykövetségének kulturális titkára, az önkormányzat /**Löwy János** polgármester és **Lendvay István** előljáró/, az MKP-alapszervezet /**Bélik György** és **Gál Milan**/, Csemadok TV /**Pálkás Tibor**, **Kapa Sándor**/, Csemadok-alapszervezet /**Kajtor Pál**, **Korpás Pál**/, a civil szervezetek, a helyi magyar iskolák és a magyarországi testvériskolák képviselői, valamint az Ipolyon túli Nagyoroszi és Horpács polgármesterei.

A Himnusz elhangzása után a résztvevők *gyertyát gyújtottak* a honvédsíron.

Az ünneplés 18 órakor **kultúr műsorral** folytatódott a városháza zsúfolásig megtelt színháztermében.

A vendégek és a közönség köszöntése után **Vas Ottó** elmondta Vas István Zászlók című költeményét.

Miklós László miniszter, ünnepi szónok nagy nemzeti ünnepünk különböző ízeiről beszélt. Más volt az íze 1989 előtt és más íze van most. Meggyőződése szerint ma szabadabb légkörben emlékezünk nemzetünk múltjának dicső szeletére.

Tartalmas volt a **Pongrácz Lajos Alapiskola** zenés-irodalmi összeállítás, gondolatébresztő **Csicsó Gyöngyi**/mezőgazdasági szaktanintézet/ szavalata /Sajó Sándor: Magyarnak születtem/, lelkesítő a **Koterik Tamás** és **Kanta Róbert** egyházi iskolások dalegyvelege, tanulságos a **ceglédi Mészáros Lőrinc Katolikus Általános Iskola** tanulóinak verses-zenés műsora, mozgósítók a **szentendrei Ferences Gimnázium** táncsoportjának mezősegi táncai.

Az egyórás, de tartalmas és szépen előadott műsor méltó záróakkordja volt az ipolysági **Musica Aura** énekegyüttes által előadott két szám – Bárdos: Széles a Duna és Kodály: Föl szállott a páva című műve. Vezényelt **Béres Gábor**.

A műsort – mindkét helyszínen – **Tóth Tibor** gimnáziumi tanár konferálta.

A végére kívánczó gondolat: örizzük és ápoljuk szívünkben és elménkben 1848 értékes üzenetét.

Korpás Pál

Értesítjük városunk és régióink lakosságát, hogy a városi hivatal építésügyi és környezetvédelmi szakosztálya, valamint a közös községi hivatal építésügyi hivatala a városháza földszinti helyiségéből az épület emeleti részébe költözött.

A TARTALOMBÓL

Bonyodalmas ügynökügyek	4. oldal
Magyarok Szlovákiában / 1989–2004/	5. oldal
Város kontra vidék	6. oldal
T. Pleva Péter alkotásaiból	7. oldal
Iskoláink életéből	10–11. oldal
Csak szenvedjük, ha kerestük	14. oldal
Karatezőink 2005-ös sikerei	16. oldal

Miről olvashatunk a Hontianske listyben

Reformálgatunk...

MARIMEX sk ÚSZÓMEDENCÉK ÉS MEDENCELEFEDÉSEK MASSÁZSKÁDAK – SZAUNÁK

Szerelés, karbantartás,
szaktanácsadás
és teljes körű garancia

Mgr. Melisková Andrea

93701 Želiezovce
Hviezdoslavova 51
Tel.: 0905-343513
0907-115005
Tel.: 00421905-343513,
00421907-115005
E-mail: meliska@naex.sk
www.marimex.sk

A VÁROSHÁZA TÁJÉKOZTAT

Ülésezett a képviselő-testület

Ránk fér a tavaszi nagytakarítás

A március 30-i 26. soros képviselő-testületi ülésen is mindössze egy képviselő hiányzott a 13 megválasztottból. A napirend jóváhagyása után az ülést vezénylő **Lówy János mérnök**, polgármester felkérte **Lendvay István mérnököt**, a városi hivatal előljáróját, adjon számot az esedékes határozatok teljesítéséről. Ezt a jelentést a képviselők megjegyzés nélkül **jóváhagyták**. A kórház 2004-es gazdálkodásáról szóló jelentés tárgyalását néhányfelszólalás után berekesztették olyan indoklással, hogy **a kórházügyet rendkívüli ülésen tárgyalják meg** – komplex módon – valamennyi érdekelt fél részvételével. Az ülés valószínű időpontja április 19-e.

Több megjegyzéssel körítve hagyták jóvá a képviselők a város **2004-es gazdálkodásáról** és a zárómérlegről szóló jelentést. Egyebek között elhangzott olyan figyelmeztetés is, hogy **a város hitelre** – 25 millió korona – nagyon **magas**. Ugyancsak jóváhagyták a **Műszaki Szolgáltatások Üzeme** tavalyi gazdálkodásáról szóló összefoglalót. A

tűzvédelem helyzetéről és 2005-ös feladatairól szóló dokumentumot tudomásul vette a testület. Egyórányi vita sem volt elegendő arra, hogy szavazáseretté cseperedjen az oktatási osztály által be-terjesztett **javaslat**, melynek értelmében **az M. R. Štefánik téri óvodát** – az óvodahálózat racionalizációja szellemében – **ki kell vonni az országos óvodahálózatból**. Az óvodahálózat racionalizációjával kapcsolatos problémák megoldását a következő ülésre halasztotta a testület. Döntés született városi telkek /területek/ eladásáról, valamint árverés kiírásáról egy tesmagi ingatlanra. Igent mondtak a képviselők egy bérleti szerződésre, valamint **a moziépületének bérbeadására** olyan megszorítással, hogy a vetítőterem továbbra is megőrizhetné eredeti rendeltetését.

A lakáshelyzetet elemző jelentés többek között tudatja, hogy még 40 városi lakás vár eladásra. **A lakbérfizetés katasztrofális**. A városi lakások bérlőinek tartozása **3 millió 884 ezer** korona, a tulajdonosoké **693 ezer**. És milyen kör-

nyezetben élünk? Jó lenne, ha a város egész területén /Tesmagon és Pereszlénynben is/ kiépülne a **csatornahálózat**. Ed- dig csak a lakosoknak kb. 74 %-a van rákapcsolva erre a hálózatra. Ez a jelen- tés szól a tavaszi **nagytakarításról** is. Több képviselő véleménye szerint rugal- masan /időben/ kell kiüríteni az illeteke- seknek a kihelyezett megtelt konténereket. Ha nem így történik, szeméthalmok fakadnak körülöttük. A **városi temetőről** szóló jelentésből számos megoldásra vá- ró feladat sorjázik ki.

Az **interpellációban** szó esett arról, hogy a halottasház belsejét jó lenne rend- behozni /málló vakolat/, meg kellene a- kadályozni, hogy a temetőbeli konténe- reket épülettörmelékkel töltsék meg e- gyek felelőtlen polgártársaink. A képv- selők megkérdezték, mikor kezdik építe- ni a textilüzemet a mezőgazdasági iskola szomszédságában, s vajon sikeres volt- e az Ifjúság utcai alapiskolák épületének rekonstrukciójára benyújtott projekt.

Az ülés polgármesteri zárszóval ért véget.

/korpás/

Postaláda – névtelen vonal

A városháza előcsarnoká- ban elhelyezett postaládában talált olvasói észrevételekre vá- laszunk.

Az első levélírója az alpol- gármesternek címzett levelé- ben arra figyelmeztet, hogy a Homokon nem működik a vá- rosi hangszóró.

– A hangszóró hálózatán ke- letkezett hibákról tudtunk, és a- mennyire azt a téli időjárás en- gedte, kijavítottuk. A hang- szóró már működik. Ezúton szeretnénk felkérni a lakossá- got, hogy jelezzék a városi hangszóróval kapcsolatos ész- revételeiket, mivel április folya- mán szakemberek fogják elle- nőrizni a hálózatot, illetve a ta- pasztalt hibákat kijavítani.

Egy mások olvasónk arra kéri a város vezetését, hogy

helyezzenek el az üzletek és a közintézmények elé kerék- pártartó állványokat.

– A városi hivatalban és a szakbizottságban nemrég tár- gyalunk a közterületeken talál- ható kiegészítő alkalmatossá- gok /padok, szemétkosarak, homokozók, kerékpártartó áll- ványok/ állapotáról. A városi intézmények elé tervezzük ilyen állványokat elhelyezni, az üz- letek, ill. az állami hivatalok ese- tében felkérjük azok tulajdono- sait, hogy szintén hasonlókép- pen járjanak el.

További észrevételeiket, kér- déseiket várjuk a 7410152, üze- netrögzítővel ellátott telefon- számon, valamint e-mail cí- münkön: sahy@sahy.sk.

Lendvay István
a VH előljárója

Árverések

Ipolyság város **árverésre** bocsátja a volt **Janko Král' Szabadidőközpont épületét** /Fő tér 37. sz. – az egykori pionírház/ a hozzá tartozó **telekkel** (2478 m²) együtt. Az árverésre **2005. április 14-én 14.00** órakor kerül sor a városháza **színháztermében**. Kikiáltási ár: **4,5 millió** korona.

Ipolyság város **árverésre** bocsátja a tesmagi, 354/3 parcellaszámú, ún. **Lényi-házat** (565 m²). Kikiáltási ár: **152 490 korona**. Az árverésre **2005. április 14-én 14.30** órakor kerül sor a városháza **színháztermében**.

A VÁROSHÁZA TÁJÉKOZTAT

Események, tárgyalások,
kezdeményezések a városházán

– **Lőwy János** polgármester a városházán egy belga cég képviselőjével tárgyalta beruházási lehetőségekről városunkban, valamint az építkezéselemek-vásárlás feltételeiről /febr. 25./

– A **polgármester** hivatalában találkozott a Pohronie járási hetilap szerkesztőivel, akikkel a további együttműködés kérdéseiről beszélt, amelynek lényege az olvasók minél jobb tájékoztatása a városban történt eseményekről. Még aznap részt vett a „Dunakanyar Társulás” Vácott megtartott ülésén, amelyen tanácsadói joggal vehet részt a régió képviselőjében /márc. 2./

– **Lőwy János mérnök**, polgármester és **Lendvay István mérnök**, a városi hivatal elöljárója Budapesten tárgyalta egy építészroda munkatársaival, akik elkészítik az Ipolyság főterén található épületek homlokzati színterveit. Tárgyaltak továbbá a XVIII. kerületi baráti művészeti iskola képviselőivel is a diákok esetleges felépítéséről az idei Honti Kulturális Napokon /márc. 3./

– A **polgármester** megnyitotta a hagyományos Old Boys teremfocitornát /márc. 5./

– Ipolyság és Vác testvérvárosok polgármesterei /**Lőwy János mérnök** és **dr. Bóth János**/ Vácott aláírták a két város kórháza közötti együttműködésről szóló egyezményt. Az aláírásnál jelen voltak az érintett kórházigazgatók is /márc. 8./

– **Lőwy János** nyitotta meg a magyar gimnázium rendezte országos röplabdatornát. A nap további részében magyarországi projektmenedzserekkel tárgyalta az előkészítés alatt álló közös pályázataink helyzetéről. Később Kémence községben a térség idegenforgalmi fejlesztésével, ügyeivel foglalkozó összejövetelen vett részt /márc. 9./

– A város képviselői részt vettek a felújított zsinagóga épületében rendezett kiállítás megnyitóján, amelyen budapesti képzőművészek alkotásait mutatták be /márc. 11./, valamint a városi könyvtárban tartott kiállításmegnyitón, amelyen **T. Pleva Péter** mutatkozott be alkotásaival /márc. 14./

– A városi hivatalban tartotta első összejövetelét a Honti Kulturális Napok 2005 rendezvénysorozat előkészítő bizottsága, amelyen elfogadták az idei keretprogramot /márc. 14./

– Az önkormányzat és a városi hivatal képviselői részt vettek az 1848–49-es forradalom és szabadságharc tiszteletére tartott emlékünnepeken, melynek vendége **Miklós László** környezetvédelmi miniszter volt, akít a polgármester hivatalában is fogadott /márc. 15./

– **Lőwy János dr. Ottinger** egészségügyi államtitkárral tárgyalta az ipolysági kórházzal kapcsolatos problémákról. Délután részt vett a kórház igazgatótanácsának ülésén /márc. 17./

– **Lendvay István mérnök**, a városi hivatal elöljárója részt vett az SZK Önkormányzati Hivatalok Elöljáróinak Érdekvédelmi Szervezete éves közgyűlésén. A közgyűlés több aktuális probléma megtárgyalása mellett belső szervezeti kérdésekkel foglalkozott, és a közös községi hivatalok által végzett államigazgatási feladatok ellátásáról is tárgyalta /márc. 16–18./

– Városuk **polgármestere** részt vett az Ipolysági Bentlakásos Szaktantintézet által szervezett nemzetközi asztalitenisz-torna eredményhirdetésén /márc. 19./

– Városunk önkormányzatának képviselői **dr. Bóth János** váci polgármester meghívására megtekintették a budapesti Parlament épületét /márc. 21./

– A **polgármester** a német-belga eurorégió elnökével tárgyalta az Ipoly Eurorégióval való együttműködés lehetőségeiről /márc. 22./

– **Lőwy János** és **Lendvay István** az ISO (az irányítás minőségének rendszere) bevezetéséről tárgyalta a városi hivatalban. Dél-

Eseménynaptár

Áprilisi rendezvények

Ápr. 6. – A párkányi **Bugyács Sándor** kiállításának ünnepélyes megnyitója a Simonyi Lajos Galériában 15.00-kor. A kiállítás április 23-ig tekinthető meg.

Ápr. 7. – Nők klubja: **FENG SHUI – Szilárd Judit** előadása a városi könyvtárban 17.00-kor

Ápr. 8. – Lelkünk zenéje – **Sivák Enikő** képzőművész alkotásainak kiállításmegnyitója a Menora Saag Centrum Artisban 16.00-kor. A kiállítás május 1-jéig tart nyitva.

Ápr. 8. – Érintés – **St. Martin** budapesti előadóművész koncertje a Menora Saag Centrum Artisban 18.00-kor. Belépődíj: 150 korona.

Ápr. 19. – A **Hviezdoslavov Kubín szavalóverseny** körzeti fordulója a városháza színháztermében 8.30-kor

Ápr. 22. – **Magyarok Szlovákiában/1989–2004/** – a könyvbemutató vendégei **Fazekas József** és **Hunčík Péter**; helyszín: városi könyvtár, időpont: 17.00 óra

Ápr. 29-ig – **T. Pleva Péter kiállítása** a könyvtárban

Ápr. 30. – **Vladimír Bezák** és **Jana Kováčiková** képművész kiállításának megnyitója a Simonyi Lajos Galériában 15.30-kor. A kiállítás május 14-ig tekinthető meg.

Szerdánként 17.00-tól **nyugdíjasok tornagyakorlata** a városi könyvtárban

2005-ben

Ipolysági újszülöttek

Hajdú Ferenc Bence – 2004. december 29.

Balla Barnabás – 2005. február 24.

Röman Viktor – 2005. március 2.

Štrba Stefánia – 2005. március 4.

Majtán Marko – 2005. március 14.

Soltész Viktória – 2005. március 18.

Nagy Bálint – 2005. március 22.

Nagy Bence – 2005. március 22.

Buris Rómeó – 2005. március 23.

Piatrik Bálint Dominik – 2005. március 23.

Bartoš Vanesa – 2005. március 23.

Balla Kevin – 2005. március 26.

Elhunytak

Morvay Rozális /* 1903/ – február 28.

Tarr Margit /* 1917/ – március 2.

Kováč Etel /* 1959/ – március 5.

Bolyo Mária /* 1919/ – március 16.

Nemčok Paulina /* 1914/ – március 16.

Krčík Júlia /* 1922/ – március 25.

után a városháza dísztermében került sor a pedagógusnap alkalmából rendezett ünnepségre, melyen a polgármester köszönetet mondott a pedagógusoknak áldozatkész munkájukért /márc. 23./

– A **polgármester** részt vett a kórházban tartott, nőgyógyászok és gyermekorvosok részére szervezett szakmai előadás megnyitóján, délután pedig a Pohronie járási hetilap „Város kontra vidék” elnevezésű médiaverseny ünnepélyes eredményhirdetésén /márc. 24./

-ly-

Jelenségek

Bonyodalmas ügynökügyek

„Vad indák gyűrűznek körül...”
/Ady/

Közép-Európa és más térségek posztkommunista országaiban a múlttal való szembenézés nyűgével viaskodnak. Nem tudnak vagy egyes rétegek nem is akarnak szabadulni 40-80 év bűnhalmazától, a vétkező állambiztonsági ügynökök és egyéb pártállami pilérek nagy számától, akik döntő többsége sokféle eszközzel próbálja bizonygatni ártatlanságát. Vannak, akik a megdöbbenetek pózába vágják magukat: ők eddig semmit sem tudtak a most nyilvánosságot kapott ügynökösködésükről. Az írott sajtóból, az éterből szinte szüntelenül csöpögő információáradat az érintetteket szorongással, netán lelkiismeret-furdalással tölti el, az érintetlenek egyrésze sajnálkozik, esetleg kárörvendően csámcsog vagy kapcsolattromboló indulatokat erjeszt magában. Ezek a lelkiállapotok bizonyára bénítóan hatnak a jó emberi kapcsolatokra és az egészséges légkörre.

Az emberi történelem zavaros dzsungelében mindig voltak /valószínűleg lesznek is! állam-/hatalom-/biztonsági

ügynökök, besúgók. Húsvétkor írván ezt a jegyzetet nagyon is tudatközelben van a júdái árulás-besúgás meg más apostoli megingás. A hatalom és pozícióvesztéstől való félelem gerjeszti ezt a „nélkülözhetetlen” tisztséget. A hatalom birtokosai – bizonyos jutalomért, „trafikért” – megbízzák /meggyőzéssel, kényszerítéssel, zsarolással stb./ alattvalóikat, hogy segítsék a megbízók és megbízottak érdekében a hatalom, amely számukra előnyös állapot, megőrzését, megvédését. Az egyszerű emberek gyarlósági elvet pedig mindeddig semmilyen társadalmi formációnak nem sikerült semlegesítenie az emberben, de a vallási kísérletek sem voltak lényegesen hatékonyabbak ezen a téren.

Szlovákiában is – keletről nyugat felé haladva – elkészült a Nemzeti Emlékezet Hivatala jóvoltából a pártállami hatalomféltés szerkezeti rendjének és végrehajtóinak /megáldozatainak is?/ térképe – az ügynöklista. Lélektani szempontból nézve talán a fokozatos közlés valamelyest mérsékelte a sokkhatást, de ugyanakkor a várakozás felfokozta az iz-

galmakat.

Lettek megdöbbenések, születtek kellemes és kellemetlen meglepetések, felbomlottak baráti kapcsolatok, felszöktek tartós barátságot ígérő összeborulások, megjelent a szégyenkezés, magyarázkodás meg a „bíróági úton tisztázom magam” féle fogadkozások, de előbuggyant a megbánást sejtető alázat, az őszintén kedveskedő, bocsánatkérő kézfogás és tekintet is. Nem tudom, kimondható-e, hogy valami megtisztulási folyamat vette kezdetét. Vagy ez csak hamisan sziporkázó külszíni játék? Majd meglátjuk!

Amire – a szlovákiai helyzetet figyelve – rájöttem: mi, szlovákiai magyarok, akikre 1945 után a csehszlovák nacionalizmus gyalázatosan rásütötte a kollektív bűnösség bélyegét, ebben az új helyzetben /a listák megjelenése után/ bűnvallókként viselkedünk. Megjegyzésként írom ide a kérdést: példaképül akarunk szolgálni szlovák és más nemzetiségű polgártársainknak, vagy egyszerűen ezt diktálja kollektív lelkiismeretünk? Illusztrálom is az elmondottakat. A Szlovákiai Református Keresztény Egyház /a hívők zömmel magyar nemzetiségűek/ legfelsőbb vezetése közvetlenül a listák megjelenése után arra szólította fel lelkészeit, hogy mondjanak le választott tisztségükről. Duka

Zólyomi Árpád, a Magyar Kóalíció Pártjának alelnöke, miután tudomást szerzett arról, hogy a neve szerepel az ügynöklistán, lemondott alelnöki tisztségéről.

Más a helyzet a szlovák és más nemzetek frontján. Sem pártvonalon, sem egyházi vonalon nem tapasztalható érdemleges bűnvallási szándék! A következtetésem: a nemzetállami elvekre épülő ország és nemzetpolitika nem fogadja el annak a lehetőségét, hogy történetesen az „államalkotó nemzet” valamelyegysége valamikor vétkezhetett is.

Olvasom az újságcikkeket, böngészgetek a listatengerben. Mi szűrhető le a sok tényből és névből? Ha leegyszerűsítsem az egészet, azt mondanám, hogy először az ügynökök /vagy más rangú besúgók/ kérjenek bocsánatot komolyabban vagy alig megbántott áldozataiktól. Más szóval: ne tetszelegjenek az „örök” igazságosak és tévedhetetlenek pózában. És az áldozatok? Próbálják elfogadni – lelkiismeretük és emberi jóhiszeműségük függvényében – a bocsánatkérést.

Lehetséges, hogy majd kevesebb szembejövőnek kell szégyenkezve lesütnie a szemét. Meg talán most és a jövőben kevesebben folyamodnak a besúgás „érdemszerző” műveletéhez.

Korpás Pál

Adományozza adójának 2 %-át az ipolysági
Magyar Közösségi Ház fenntartására.
Április végéig még megteheti!

A törvény legújabb módosítása alapján 2005-ben a jövedelemadó 1 %-a helyett 2 %-át van módunk közhasznú célra felajánlani. Ezt azoknak a civil szervezeteknek lehet felajánlani, melyek valamilyen közhasznú tevékenységet folytatnak. Ipolyságon a Pongrácz Lajos Társaság a fent említett szervezetek közé tartozik.

A társaság vállalta 2003-ban a Magyar Közösségi Ház létrehozását és a

működtetésével járó teendőket. Az üzemeltetési költségek /gázfűtés, villany, víz stb./ évente kb. 35-40 ezer koronát tesznek ki, melyet a közösségi házban otthont kapó magyar szervezetek /Csemadok, Szövetség a Közös Célokért, cserkészek, Honti Lapok szerkesztősége, pedagógusszövetség, Hatvannégy vármegye szervezet stb./ nem tudnak önerőből fenntartani.

Terveink: 2005-ben internetes hozzáférést indítunk pályázati segítséggel a

Magyar Közösségi Ház
PONGRÁ CZ LAJOS TÁRSASÁG
93601 Ipolyság, Rotarides u. 17.

nyilvánosság részére.

Amennyiben e szervezeteket támogatni szeretné, kérjük, utalja át adójának 2 %-át a Pongrácz Lajos Társaság részére, hogy a Magyar Közösségi Ház 2005-ben is helyet adhasson az ipolysági magyar kulturális szervezeteknek. Támogatásukat tisztelettel köszönjük.

Lendvay Tibor
a Pongrácz Lajos Társaság elnöke

KULTÚRA

Könyvajánlat

Ha tükröt állítunk önmagunk vagy közösségünk elé, meglátjuk – ha megvan bennünk a tárgylagosság elemi szikrája – erőneinket és hibáinkat egyaránt. Az olvasónak bizonyára nem kell magyaráznom, hogy minden előrelépés alapja a megfelelő önismeret és helyzetfelismerés. Persze mindent kellő jövőképpel kell mozgásba hozni, teremtő cselekvésre alakítani.

A szlovákiai magyar nemzet-rész 1918 óta, s főleg Trianon után, sokféle előjelű, a legtöbb-ször /vagy mindig?/ kényszerhelyzetnek minősíthető státusba került. Az egyes helyzetekről azután különböző értékelések, mérlegek készültek, s gyakran megfogalmazódtak a jövőben megvalósuló elképzelések is.

A **Fazekas József – Hunčík Péter** szerkesztőpáros az általuk kiszemelt szerzőgárda által a **Magyarok Szlovákiában /1989–2004/** című testes /első/ kötetben összefoglaló jelentésnek minősített dokumentumot tett közösségünk és a kívülálló érdeklődők asztalára. A Fórum Kisebbségkutató Intézet támogatásával a Lilium Aurum Könyvkiadó jóvoltából megjelent kötet /folytatása 2005-ben esedékes/ a rendszerváltástól az európai uniós csatlakozásig tekinti át a szlovákiai magyar közélet, kultúra, intézményrendszer, régióbeli helyzet stb. fontos állomásait, történéseit és tényeit.

A szerkesztők eligazító előszóbeli sorait követően többek között arról olvashatunk, hogyan éltük meg mi, szlovákiai magyarok a rendszerváltást, milyen jövőképet foglalmaztak meg politikai pártjaink és mozgalmaink, mennyiben határkő közösségi életünkben a komáromi nagygyűlés, mennyiben sikeresek az MKP koalíciós kormányzási ciklusai, milyen lehetőségeket kiztosít a nemzeti kisebbségek számára Szlovákia

alkotmányos rendszere.

Az ipolysági gyökerű **Gyurgyik László** az itteni magyarság demográfiai, település- és társadalomszerkezetének változásairól ad átfogó képet. Csaknem 60 oldalnyi az oktatásüggyel foglalkozó fejezet. Választ kapunk arra is, hogyan alakult, fejlődött a szlovákiai magyar intézményrendszer, hogyan érvényesül a régiófejlesztési politika a jelenlegi közigazgatási keretek között, milyen a déli régió teljesítőképesége és lakosságának egészségi állapota, mennyi figyelem /anyagi is/ jut környezetünk védelmére. Érdekes következtetések szűrhetők le a szlovákiai reformátusok és magyar katolikusok egyházi életéről és hitéletéről szóló fejezetekből. Tudományos életünk és irodalmunk, a Csemadok, a népművészet és a folklór helyzete, valamint a magyar sajtó szerepének változásai is görcső alá kerülnek. Nem hiányoznak a könyvkiadásról, képzőművészetről, a színházi életéről, illetve a sportról szóló fejezetek sem.

A muzeológia c. részben – többek között – ezeket olvashatjuk: „1992-ben a város /Ipolyság/ létrehozta a Honti Múzeumot és Galériát, amely /alapvetően városi költségvetésből/ Pálincás Tibor vezetésével azóta is jelentős tevékenységet fejt ki. Időszaki kiállítások sora mellett 1994-ben megnyitotta állandó helytörténeti és néprajzi kiállítását. Ugyanabban az évben létrehozták a Honti Múzeum és Galéria Baráti Körét. Hasonló célból alapítottak városi múzeumot Füleken is Királyhalmecen is, bár ezek konkrét tevékenysége korántsem olyan jelentős, mint az említett ipolyságié.”

Meggyőződésem szerint jó, ha egy ilyen kiadvány mindig kéznél van, vagyis ott sorakozik családunk könyvespolcán.

Korpás Pál

MAGYAROK SZLOVÁKIÁBAN (1989–2004)

Összefoglaló jelentés

A rendszerváltástól az Európai Unió csatlakozásig

I. kötet

Szerkesztette:

Fazekas József

Hunčík Péter

Fórum Kiadóhivatal Kiadása
Lilium Aurum Könyvkiadó
Szerkesztő: Gáborcsán László, 2004

FORUM
Institute

100 évvel ezelőtt született József Attila

József Attila a magyar költészet egyik óriása, s nyugodt szívvel állíthatjuk, hogy a világlíra válogatott csapatában is méltó hely illeti őt.

Budapesten született 1905. április 11-én, s Balatonszárszón ért véget földi pályafutása 1937. dec. 3-án. Költészete a XX. század életérzésének és problematikájának világviszonylatban is egyik legmegrendítőbb költői megnyilatkozása. Formanyelvébe szinte az egész magyar líra hagyományát beleolvasztotta. Nagy költőnkre a következő – ma is időszerű – verses üzenetével emlékezünk.

József Attila: Emberiség

Óh emberiség, kit törött anyám
szenvedni szaporított és méltó hely illeti
Nem rettenek születni újra érted,
te két milliárd párosult magány!

Látalak sírni a folyók fagyán,
mint gyermeket, kit a jég tüze sértett;
látalak ölni, halni s mint nem éltet,
tündökölni nagy egyházak falán.

Hegyen látalak és lapulni ólnál –
szerencsétlen, ki úgy él, mintha volnál,
megérdemled, hogy atyád a halál!

Vértelen arra vársz, hogy véred ontsák
s föl-fölmutat a társuló bolondság,
mely téged minden kínban megtalál.

A Pohronie médiaversenye: Város kontra vidék

2005. március 24-én a lévai városháza dísztermében a Pohronie járási lap szerkesztősége által indított verseny kiértékelésére került sor.

Az olvasók szavazata alapján, Tolmács, Ipolyság és Léva kapcsolódott be a „sajtóhadjáratba”.

Az olvasók szavazata alapján, Tolmács, Ipolyság és Léva kapcsolódott be a „sajtóhadjáratba”.

Polgármesterünk kortesbeszédét Agnesa Gubišová mérnök /jobbrol/, projektmenedzser egészítette ki.

lérésre került sor. A 11 fordulós megmérettetésben minden héten a 11 benevezett település egyike, illetve polgármestere mutatta be települését. „Korteskedésük” sikerességét végeredményben az olvasók által a településre adott szavazatok száma döntötte el. A járás hét községe /Žemberovce, Ondrejovce, Dolná Seč, Hronské Kľačany, Šarovce, Nový Tekov és Uhliská/, valamint négy városa /Zse-

ján három település kapta a legtöbb – egyforma – pontot: Léva, Ipolyság és – nagy meglepetésre – a járás legkisebb települése, Uhliská.

A Pohronie szerkesztősége ezen az értékelő összejövetelen szeretne volna eldönteni az érmes helyek sorrendjét. Azonban sem az ötperces helyi korteskedés – mindegyik polgármester meggyőzően ecsetelte települése előnyeit, eredményeit, terveit

– sem a polgármestereknek adott ellenőrző szakmai kérdések – mindhárman hibátlanul válaszoltak – nem döntöttek a végső sorrendről. Ezért a szerkesztőség, ill. az értékelőbizottság úgy döntött, hogy mindhárom település első helyet érdemel. Így a **Város kontra vidék „verseny” első évfolyamának három győztes települése van: Léva, Ipolyság és Uhliská.**

A települések megmérettetésével – amint azt **dr. Ol'ga Prekopová** főszerkesztő megállapította – két tényt egyértelműen leszűrhetünk a verseny-

ből. Az egyik: a polgárok/lakosok/ nem apatikusak /habár sokszor ennek az ellenkezőjét halljuk/, csak meg kell találni az emberekhez vezető helyes utat. A másik: az emberek büszkék településükre, legyen az falu vagy város.

A sikeres médiaversenyen felbuzdulva már most felhívta a résztvevők figyelmét, hogy jövőre is kapcsolódjanak be a 2. évfolyamba, melynek mottója a „Keressük azt a várost vagy falut, ahonnan az emberek sosem költöznének el” lesz.

-š-

A győztes települések polgármesterei az ünnepélyes eredményhirdetés után /jobbrol/: Jozef Tošal /Uhliská/, Lőwy János mérnök /Ipolyság/ és Štefan Mišák mérnök /Léva/. Az okleveleket **dr. Ol'ga Prekopová** /balról/, a Pohronie hetilap főszerkesztője adta át.

Az ipolysági múzeumbarátok évvárója

Jó lenne, ha Ipolyságon számos feladatvállaló és -teljesítő kisközösség nyüzsgne, tevékenykedne. Bizonyára még színesebb és vonzóbbá válhatna mind a társasági és társadalmi, mind a kulturális élet. Ilyen szempontból az elvárásoknak talán a **Honti Múzeum és Galéria Baráti Köre** felel meg leginkább. Ehhez még azt merészelem hozzátenni, hogy minden bizonnyal ebben a közösségben is a mostaninál több elkötelezett tagra

lenne szükség, hogy a múlt és jelen örökségéből még többet menthessünk át a jövőnek.

A múzeumbarátok 2005. március 5-én tartották évváró tagsági gyűlésüket a Csemadok székházában. A gyűlésvezető **Pálinkás Tibor** szervezeti alelnök megnyitója után **Danis Ferenc mérnök**, a baráti kör elnöke számolt be a 2004-es év tevékenységéről. Ezt megelőzően 2 perces csendes felállással emlékeztek a

február 1-jén elhunyt **Morvay Imrére**, a szervezet volt pénztárosa.

Danis Ferenc beszámolója elején sajnálattal állapította meg, hogy a baráti kör nem tudott eleget tenni annak a közösségi elvárásnak, hogy Sajó Sándor szülőháza méltó karbantartásban részesüljön. Aztán felsorolta azokat a rendezvényeket, melyeket a baráti kör önállóan szervezett vagy társrendezőként közreműködött megrendezésükben /honismereti

Kiállítás a könyvtárban

Tobolář Pleva Péter alkotásaiból

Az Ipolysági Városi Könyvtár adott helyet **T. Pleva Péter** ipolysági amatőr festő alkotásainak árusítással egybekötött bemutatójára.

A megnyitón, melyre 2005. március 14-én a délutáni órákban került sor, nagyon sokan vettek részt, ismerősök, barátok, rokonok, volt pedagógu-

tal alkotót és pályafutását.

T. Pleva Péter 1981. szeptember. 3-án született Ipolyságon. 1996-ban itt fejezte be alapiskolai tanulmányait és a művészeti alapiskola rajztagozatát is, ahol **Czibulya Lívია** tanítónő irányítása alatt már szép sikereket ért el. 2000-ben érettségizett a Selmecebányai Szakkö-

pei arról tanúskodnak, hogy a sokoldalú ifjú művész sokféle technikát és sokféle ábrázolási módot kipróbálva keresi önmagát, keresi azt az utat, amely a tökéletes ábrázoláshoz, a sajátos kifejezőmóddhoz vezet.

Jelenleg az arcképfestés foglalkoztatja, de sokszor nyúl a természet ábrázolásához. Szépek az ipolysági tájképek, az akvarellal ábrázolt Ipoly folyó, a Kálváriadombról készült krétarajz minden látogatót lenyűgöz.

Külföldi útjai alkalmával készültek azoka rajzok, melyeken a pillanatnyi látvány szépségét igyekeznek megörökíteni. Híres műemlékek, egy-egy város hangulata árad az egyszerű, sokszor csak pár ceruzavonással létrehozott alkotásokból.

Legtöbb csodálójára azonban a miniatúráknak van. A precíz, aprólékos munka hirdetői ezek az értékes másolatok, melyek arról is vallanak, hogy az alkotó felkészült a művészi pályára.

A kezdet ígéretes, reméljük, a folytatás még értékesebb lesz, és ehhez kívánunk az ifjú alkotónak kitartást és sok sikert.

A kiállítás április végéig látható a könyvtárban.

Solmoši Márta

Jobbról: T. Pleva Péter, Pokorný Lajos, Solmoši Márta

sok, művészetkedvelők.

Kellemes gitárzene/előadó: **Szögel Marek**, a művészeti alapiskola diákja/ nyitotta meg a rendezvényt, majd **Solmoši Márta** könyvtárvezető köszöntötte a megjelent vendégeket és az ifjú alkotót.

A kiállítást **Pokorný Lajos**, aki évek óta figyelemmel kíséri és segíti a kezdő művészt, nyitotta meg, majd bemutatta a fia-

zépiskola restaurátori szakán. 2000 októberétől a lévai Barsi Múzeum munkatársa.

Első kiállítása 2000-ben volt Léván a vár melletti teaházban.

2004-ben önálló kiállítása nyílt a lévai Nécei Galériában. Szintén tavaly mutatkozott be – több ipolysági alkotóval – egy váci, nagymarosi és szobi kiállításon is.

A könyvtárban kiállított ké-

kirándulások, március 15-e megünneplése, koszorúzások, az uniós csatlakozás és történelmi határnyitás ünnepei, előadások, író-olvasó találkozók stb./.

A 2004-es esztendő gazdálkodásáról szóló beszámolót **Pálincás Tibor**, az ellenőrző bizottság jelentését **Pokorný Lajos** ismertette.

A vitában a tagok hozzászóltak az elhangzottakhoz és az előterjesztett 2005-ös munkatervjavaslatához, melyet a vezetőség majd szükség szerint aktualizál is. Az elképzelések szerint az év minden hó-

napjára legalább egy múzeumbaráti rendezvény jut. Az állandó feladatok közül külön figyelmet érdemel az a határozott szándék, hogy jogi úton vissza kell szerezni a Honti Múzeumból 1924-ben erőszakkal elhurcolt eredeti gyűjtemény tárgyait és dokumentumait.

A tagsági gyűlés megválasztotta a következő összetételű vezetőséget: **Danis Ferenc mérnök** /elnök/, **Lendvay István mérnök** /alelnök/, **Bendik Béla** /titkár/, **Čerba Mária** /pénztáros/, **Pálincás Tibor** /tag/. Az új ellenőrző bizott-

ság: **Pokorný Lajos** /elnök/, **Pintér Miroslav** és **Varga László** /tagok/.

A jóváhagyott határozat zárópontja értelmében a tagsági gyűlés megbízza a vezetőséget: szólítsa fel a tagsági díjukat eddig nem rendező tagokat, hogy ezt május 1-jéig tegyék meg.

A gyűlés hivatalos része után a tagok a birkagulyás ihlette légkörben folytattak eszmecsere-t a baráti kör lehetséges teendőiről. Közben megtekintették a Simonyi Lajosról készült portréfilmet.

/korpás/

Kiállítás gyermekeink műveiből

Március 8-ától április 1-jéig tartott nyitva az ipolysági Simonyi Lapos Galériában az **Ipolysági Művészeti Alapiskola** képzőművészeti szakos diákjainak kiállítása, melyet rendkívül kedvezően fogadott az ipolysági közönség. A pozitív visszhangon nincs is mit csodálkoznunk, hiszen a látogatók azok alkotásaiban gyönyörködhet-

nyitón részt vevő szülők, diákok, pedagógusok a hivatalos rész végeztével még sokáig mustárálták, tárgyalták a kiállított alkotásokat, melyek bizony önmagukért beszéltek. Szóltak gyermekeink tehetségéről, szépség iránti fogékonyságáról, játékos alkotókedvéről. Szóltak azonban a szülők áldozatkészségéről s a felkészítő pedagó-

tek, akik a legtöbbet jelentik számukra: gyermekeik, unokáik grafikáit, festményeit, kollázsait csodálhatták.

gus állhatatosságáról, szakmai hozzáértéséről is. Láthattuk, hogy a kiállító diákok sokrétű képzőművészeti képzést kap-

Az egyik legrégebbi hagyománnyal rendelkező ipolysági kiállítást **Pálincás Tibor** galériavezető üdvözlő szavai után **Rédli János** iskolaigazgató és **Czibulya Livia**, a képzőművészeti szak pedagógusa nyitotta meg. A programot a művészeti alapiskola diáljainak zenei produkciója gazdagította. A meg-

nak, s ennek megvan az eredménye, hisz az ifjú alkotók eljutottak az első osztálybeli egyszerű rajzocskáktól egészen a bonyolult arcképekig.

Aki megállt március 8-a és április 1-je között a galériában, kellemesen felüdülhetett, kapcsolódhatott.

Pálincás Tibor

A múzsa újjászületése – Caravaggio

A Menora Saag Centrum Artisban volt látható március 11-től márc. 29-ig ez a koncepciójában nálunk újdonságként látható tárlat.

A Stark István által irányított gyermeli alkotótábor körül csoportosuló képzőművészek egy része kapcsolódott bele abba a művészi koncepcióba, melynek célja Caravaggio alkotói témáinak újrafeldolgozása volt. Mennyiségében és minőségében is tekintélyes anyag gyűlt össze, melynek egy részét láthatá most az ipolysági művészetkedvelő közönség. **László Dániel**, **Bodoni Zsolt**, **Stark István**, **Megyeri Horváth Gábor**, **Szenteleki Gábor**, **Horváth Roland**, **Hermann Levente** és **Lőrincz Tamás** alkotásait múzeumunk kollektívája Stark István vezetésével állította össze, aki személyesen részt

vett a március 11-i ünnepélyes megnyitón is. Ekkor a tárlatot **Bárdosi József**, a váci Tragor Ignác Múzeum művészettörténésze bocsátotta útjára rendkívül szakszerű és élvezetes, színtelelő előadásszerű megnyitóbeszéddel. A vendégeket **Lőwy János mérnök**, polgármester, az Ipolyság Város Pecsétje – Sigillum oppidi Saag elnöke üdvözlölte. A rendezvény hangulati keretét **Jámbor Dorottya** altfurulyajátéka adta meg /felkészítő tanára **Makovínyi Hedvig**/.

A kiállítás anyaga Magyarországon több kiállítótermét megjárta már. Hozzánk a révkomáromi Limes Galériából érkezett **Kutak Adrienn** keramikus közvetítésével. Legközelebbi megállója Budapesten a MAMÚ /Marosvásárhelyi Művészek/galériában lesz.

Pálincás Tibor

Húsvétvárót tartottunk

Az Érsekújvári Regionális Művelődési Központ szervezésében remek program várta a húsvéti szünidejüket töltő gyerekeket és minden érdeklődőt március 24-én, zöldcsütröttök napján az ipolysági Csemadok-székházban. A régió négy kézművese /**Páldi Mária, Cúth Magdolna, Farkas Mária** és

Gódor Mária/ segítségével sajtíthaták el a résztvevők a tojásfestés, tojáskaparás, gyöngyfüzés és szalvátatechnika alapjait. Közben a gyerekek a játszóházban pilickét ütögettek, birkóztak az ördöglakattal, pogácsát kóstoltak.

A nap kiteljesedése a **táncház** volt. A zselízi **Gerebennép-**

zenei együttes a **Juhász házaspár** közreműködésével avatott be mindnyájunkat a néptánc alapjaiba, melynek hagyományai kezdenek újra hódítani az ifjúság körében. Örömmre szolgál, hogy rengeteg érdeklődője volt ennek a vidám napnak, kb. 100-120 gyerek fordult meg a székházban, na és persze szülők

és pedagógusok is ellátogattak hozzánk „kézművesnézőbe”. Délután ötig „állt a bál”. A végeredmény pedig? A fiam útban hazafelé népdalokat dúdolt, a lányom pedig otthon nekifogott a tojásfestésnek és tojáskaparásnak, ahogyan azt Cúthnéől látta. Hát erről ennyit.

Jámor Mónika

Evangelizáció 2005

Egység az Istenben

Kedves ipolyságiak! Ha tényleíró cikket várnak tőlem arról, mi történt a Csemadok épületében 2005. március 7-étől 13-ig, akkor csalódást kell okoznom. Egy evangelizációról pusztán tényleírást adni nem lehet, nem szabad.

Sokkal több az, hogysem le lehetne írni. A rejtélyek és csodálatos összefüggések kimondhatatlan láncolatai rész szerint adattak mindazoknak, akik fáradtságot nem ismerő hűséggel részt vállaltak a szervezésben és kivitelezésben. De az a személyes sejtésem, hogy minden egyes ember kapott valamit Isten lélekelevenítő táplálékából. Aki csak egyetlen estét is rászánt arra, hogy figyelmét és idejét odaadta az Istennek pár órára, az nem ment haza üres szívvel. Istenünk kegyelme ugyanis akaratunktól függetlenül működik. Lehet, hogy még nem tudunk feldolgozni minden információt

és megélt hatást, de bizonyos, hogy Isten karakterformáló ujjlenyomata mindnyájunkban ott maradt. Függetlenül attól, hogy előadó, szervező vagy vendég volt valaki, magyar, szlovák, német, evangélikus, református vagy egyéb felekezetű, mindenkint érintett a Teremtő – azzal, amit ő jónak talált. Megélhettük, hogy Isten előtt ember és ember között nincs különbség. Nem számít nyelv és nemzetiség, sem vallás, sem érdem, sem bűn. Isten jelenlétében a 21. században is él és hibátlanul működik a szeretetteljes egymásrautaltság és egység.

Egy héten keresztül Isten műhelye volt a Csemadok-székház. A köszönet ezért csakis a Teremtőt és Jézus Krisztust illeti. Mégis egy kicsi köszönet hadd jusson nekünk, többieknek is, mert emberek vagyunk, és jó egymást köszönettel biztatni és buzdítani az emberhez

mélto életre. Köszönet ezért az előadóknak: **Jozef Belannak** és **Uwe Martin Schmidtnek**, a lelkészeknek: **Hanka Ševečková** és **Izsmán Jónásnak**, az énekszolgálatot és dicsőítést végző munkatársaknak és az **Élesztő** nevű esztergomi zenekarnak, a személyes bizonygátételüket megosztó testvéreknek, a technikusoknak és a konyhaszolgálatot végzőknek, az éjszakai őröknek és mindenkinek, aki imáival és egyéb szolgálataival, adományaival hozzá-

járult a rendezvény megvalósításához.

Köszönet mindazoknak, akik eljöttek, mert részvételükkel tisztelték az Istent, és bizonyították, hogy az életnek még ma, 2005-ben is Istennél van elrejtve a következő értelme és értéke. Egymást többre becsülve önmagunknál, Isten vezetése alatt ma is lehet élni egymással békességben és szeretetben.

Legközelebb ön is jöjjön el!

Csala Aurélia

A kiöntött Ipoly

OKTATÁS

Köszönőlevél pedagógusoknak

2005. március 23-án pedagógusnap megemlékezésre került sor az ipolysági városháza dísztermében. Városunk vezető képviselői /**Lőwy János mérnök**, polgármester, **Bélik**

György alpolgármester, **Lendvay István mérnök**, előljáró és **dr. Kolev Adrien**, az iskolaügyi, kulturális, ifjúsági és sportosztály vezetője/ köszöntötték a pedagógusokat, s a következő

12 pedagógus odaadó munkáját jutalmazták köszönőlevéllel: **Emil Krajčír, Mária Zolczerová, Belágyi Péter, Szabó Mária, dr. Piri Lajos, Szabó**

Edit, Koza Ilona, Anna Hroncová, Szalay Miklós, Mészáros György, Mokšo Márta és Rédli János.

-š-

EU-s nap az egyházi iskolában

Szlovákia 2004. május 1-jétől tagja az Európai Uniónak. Iskoláink, a **Fegyvermeki Ferenc Egyházi Alapiskola és Nyolcosztályos Gimnázium** diákjai akkor faültetéssel és földrajzi versennyel tették emlékeztetést a csatlakozást, de azóta is foglalkoznak ezzel a témával.

2005. márc. 17-én egy egész napot szenteltek az EU-nak. Reggel az osztályfőnöki órák keretén belül a diákok felelevenítették mindazt, amit az unióról tudni kell.

A nap díszvendége **Gáspár László** paralimpiai bajnok volt. A kötetlen beszélgetés során a gyerekek megtudhatták, hogyan indult a sportoló karrierje, miként készül a versenyekre, mesélt legfontosabb győzelmeiről, de mindennapjairól is. A „merészebbek” kipróbálhatták asztalitenisz-tudásukat, ugyanis pár ütés erejéig játszhattak a bajnokkal. Ráadásul valamilyen megcsodálhatták olimpiai aranyérmét.

Rövid szünet után komo-

lyabb előadás következett. **Bélik György**, városunk alpolgármestere, iskolánk volt pedagógusa bemutatta az Európai Uniót, annak intézményrendszerét, részletesen ismertette tevékenységét. Rámutatott arra, milyen előnyökkel jár, hogy Szlovákia tagja ennek a szervezetnek.

Ezt követően a diáksereg átvonult a tornaterembe, hogy meghallgassák egymás beszámolóit. Tulajdonképpen napok óta erre vártak, izgatottan készülődtek, tervezgettek. Egy héttel a jeles esemény előtt minden osztály kisorsolt egy EU-s tagállamot, melyet röviden be kellett mutatnia, kiemelve egy-egy jellegzetességét. Valamennyi osztályremekelt: ötletes, zenével és tánccal fűszerezett beszámolókat láthattunk és hallhattunk az ismert és kevésbé ismert tagállamokról.

Azon kívül, hogy az iskola minden diákja jól szórakozott, szinte észrevétlenül is új ismereteket szerzett az EU-ról és annak államairól.

-eai-

A magyar nyelv hete

Az ipolysági **Pongrácz Lajos Alapiskolában** már hagyomány, hogy március közepén megrendezésre kerül a magyar nyelv hete. Az előző évekhez hasonlóan most is megvalósult a könyvvásárlással egybekötött **könyvkiállítás**, az 1848-as szabadságharcról való **megemlékezés**, megjelent a **Sulitükör** aktuális száma, és a **Sulirádió** szerkesztői is műsort állítottak össze ebből az alkalomból. Két irodalmi rendezvény szerepelt még a magyar nyelv hete programján: az egyik

egy **irodalmi délután**, melyen a napközis tanulók vettek részt, a másik – ez volt talán a magyar nyelv hetének legérdekesebb színfoltja – egy író-olvasó **találkozó a Honti Lapok szerkesztőivel**. Ezen a felső tagozat tanulói első kézből tájékozódhattak a helyi lap szerkesztéséről, a kiadással járó feladatokról. **Štrba Péter** főszerkesztő és **Korpás Pál** olvasószerkesztő számára is hasznos lehetett a találkozó, hiszen a lap jövődi olvasóival, cikkíróival ismerkedhettek meg.

L.T.

Balról: **Štrba Péter**, **Korpás Pál** és **Lendvay Tibor** iskolaigazgató, aki szintén a HL olvasószerkesztője

OKTATÁS

Megemlékezés a szabadságharcról

2005. március 15-én a Pongrácz Lajos Alapiskolában is megemlékeztünk az 1848-as forradalom és szabadságharc kitöréséről. Az ünnepség a 3. tanítási órán kezdődött az alsó tagozat tanulói számára. A műsort a 4.A osztály és az iskola énekkara mutatta be **Zolcer Erika** osztályfőnök segítségével. A megemlékezést a 4. tanítási órán a felső tagozat tanulói folytatták. Az ünnepi műsort **Gazdag Katalin** és **Szabó Mária** tanították be a 9. évfolyam tanulói, akik ennek bemutatása után a temetőbe vették útjukat,

hogyan a szabadságharc 157. évfordulójának alkalmából virágcsokrot helyezzenek el a megemlékezés kapujánál.

Délután fél ötör az ipolysági temetőben folytatódott a megemlékezés. A megemlékezés kapujánál koszorúzásra került sor, melyen iskolánk képviselői is részt vettek. Ezután 18.00 órakor a színházteremben tekinthettük meg azt az ünnepi műsort, melyen ismét felléptek a 4.A osztály tanulói és iskolánk énekkara **Zolcer Erika** vezetésével.

Lendvai Gabriella

A víz világnapja

Március 22-én tartjuk a víz világnapját. De miért olyan fontos a víz, hogy még külön világnapja is legyen? Egyszerű a válasz: víz nélkül nem lenne élet. Azt gondolom, mindenki tudja, hogy az ember kb. 60 %-a víz. De azt már kevesebben, hogy a kenyér 38, a tejtermékek 50-90, a halak 75, a gyümölcsök 70-90, a méz 23, a hús 10-70 % vizet tartalmaz. Honnét kerül bele ez a rengeteg víz? Természetesen a környezetünkéből.

De ha nem figyelünk rá, egyre kevesebb tiszta víz fog bennünket körülvenni. Hiszen nemcsak a nagy kőolaját szállító tankhajók balesetek kerül a

víz szennyező olaj a tengerbe, nemcsak a nagy vegyi üzemek szennyezik a vizet, hanem mi is. Még ha nem is olyan nagymértékben. A kis szennyezés is szennyezés. Egyetlen liter kőolaj egymillió liter vizet képes megszennyezni. A télen az utakra szórt só is bemosódik a talajba, és szennyezi a talajvizet, ezért jobb, ha só helyett homokot használunk, ezzel is védjük környezetünket. A talaj trágyázása ugyan hasznos, mert szép nagy zöldségek és gyümölcsök teremnek, de kinek jutott eddig eszébe, mikor az üzlet polcáról a kosarába tette a gyümölcsöt, hogy bizony aki termelte, az is

Egy hét az egészséges életért

Az Ipolysági Középfokú Mezőgazdasági Szaktanintézetben a közelmúltban rendezték meg az Egy hét az egészséges életért nevű programsorozatot.

Ezen a héten különböző ren-

Vendégül láttuk még **Gáspár László** aranyérmes paralimpiai bajnokot, aki athéni élményeiről beszélt, előadást hallgattunk a kábítószerek káros hatásáról és az egészséges táplál-

dezvények zajlottak, melyek közül a legérdekesebb a legszebb és legtisztább osztályért folyó versengés volt. A bírálók több szempont alapján döntöttek el, hogy melyik osztály kapja a megtisztelő címet. Értékeltek egyebek mellett a tábla tisztaságát, a padok elrendezését, a virágok állapotát. Végül az 1.P, a 3.F és a 4.F osztályokat jutalmazta ajándékosárral a zsűri.

Kiállítás készült az egészséges életmód népszerűsítésére készült diákmunkákból. A plakátok kategóriájában **Török Mónika**, riportkészítésben **Török Éva** és **Pál Andrea**, újságcikk kategóriában pedig **Mészáros Attila** és **Csermus Judit** munkája bizonyult a legjobbnak. Ők könyvjutalomban részesültek, valamint az iskola-újság formájában a többi diák is betekintést nyert az elkészült pályamunkákba.

szennyezte a vizet, és ha csak kismértékben is, de csökkentette bolygónk vízkészletét.

Ezért mindenkinek nagyon oda kell figyelnie, hogy mikor

kozásról, amelyről mi igencsak keveset tudunk.

Az elsősegélynyújtás alapjait

gyakorlattal egybekötött előadáson sajátították el a diákok. Ez a hét sok új dologgal és élménnyel gazdagította iskolánk tanulóinak tudását. Bízunk benne, hogy a jövő iskolaévben ismét sor kerül hasonló rendezvény megszervezésére, és még sok érdekes témával ismerkedhetünk meg.

Csermus Judit, 2.F

milyen szemetet dob el, hiszen a város szélén is folyik egy folyó, melyre szintén vigyáznunk kell.

Tómus Csintalan Márta

Csikós Attila és Oláh Szabolcs – a magyar dzsessz új generációja

Egy kisebb szünet után újra volt élő dzsessz Ipolyságon: két fiatal gitáros játszadozott a Vila Romaine-ban.

Oláh Szabolcs, aki Csikós Attila dzsesszgitárművész növendéke, 2002 júniusában alakította meg saját kvartettjét. Dzsesszzeneszerzői és hangszerelői verseny első díját nyerte.

Csikós Attila 13 éves korától gitározik, a Liszt Ferenc Zeneakadémián végzett. Több stúdiófelvételen hallhatjuk, a Whitemful Jazz Quartet együttest vezeti, és gitárt tanít a Nádasy Kálmán Művészeti Iskolában.

Amikor két egyforma hang-

szerduót hallok, keresni kezdem, miben különbözik a két játékot. Oláh Szabolcs lágy, érzékeny játéka tele volt finomsá-

gokkal. Jól játszadozott a ritmussal, főleg amikor társát kíséerte. Szabadon úszott a metrum felett. A játéka olyan „gömbölyű” volt. Csikós Attilával jól kiegészítették egymást, mert ő élesebben, tagoltan, „szögletebben” játszott. Több bravúrt mutatott. Közérthető, dallamos játékosoknak mutatkoztak be mindketten, de valahogy nem „gerjedtek be”, mintha nem akarták volna zavarni a közönséget, pedig kibírtuk volna...

A magyar dzsessz fiatal tehetségeit láttuk. Érdekes lehet figyelni további pályafutásukat.

Srna Pál

„Szavalóverseny 2005”

A XIV. Tompa Mihály Országos Versés Prózamondó Verseny körzeti fordulói után márciusban megrendezték a járási és kerületi fordulók is. A járási március 11-én Zselízen, míg a kerületi egy héttel később, március 18-án zajlott Ipolynyéken.

A **járási fordulóban** Csepécz Szilvia író, a Vasárnap tudósítója, Buchlovics Péter, az Új Szó újságírója, N. Kákarov Szilvia újságíró, a Pátria Rádió tudósítója, N. Tóth Anikó, az Ipolysági Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium pedagógusa, Hajtman Béla író, a Lévai Magyar Tanítási Nyelvű Egyházi Gimnázium igazgatója és Stugel Tibor, az Érsekújvári Regionális Művelődési Központ igazgatója zsűrizett.

A **kerületi forduló** zsűrijét Oroszlánné Mészáros Ágnes, a Madách Imre Könyvtár igazgatója, Balláné Simon Mária, a Mikszáth Kálmán Középiskola igazgatónője, Hofman Pálné, a Madách Imre Könyvtár munkatársa, dr. Balázs Jánosné, a Szabó Lőrinc Általános Iskola pedagógusa, Csábi István, a Rózsavölgyi Márk Művészeti Iskola igazgatóhelyettese /valamennyien Balassagyarmatról/ és Gömör Mária, i-polynyéki nyugdíjas pedagógus alkotta.

A **zselízi járási forduló**ból a következő tanulók jutottak a kerületi döntőbe.

I. kategória – vers: 1. – **Varga Vivien** /Nagyöved/, 2. **Karvai Barbara** /FFEAI Ipolyság/, 3. **Soltész Krisztina** /FFEAI Ipolyság/.

I. kategória – próza: 1. **Michlo Annabella** /Nagyöved/, 2. **Trencsényi Dávid**

/Ipolyszakállós/, 3. **Pavlik Rebecca** /JGYAI Léva/.

II. kat. – vers: 1. **Nyúl Dóra** /JGYAI Léva/, 2. **Tóth Beatrix** /PLAI Ipolyság/, 3. **Berek Annamária** /Farnad/.

II. kat. – próza: 1. **Saróka Liliána** /Farnad/, 2. **Wolter Dóra** /JGYAI Léva/, 3. **Valentini Gábor** /PLAI Ipolyság/.

III. kategória – vers: 1. **Mézes Mátyás** /Zselíz/, 2. **Mészáros Orsolya** /Palást/, 3. **Jámbor Dorottya** /PLAI Ipolyság/.

III. kat. – próza: 1. **Duba Noémi** /Garamszentgyörgy/, 2. **Keil Tibor** /Zselíz/, 3. **Valkovszky Mónika** /Nagysalló/.

IV. kat. /gimnáziumok/ – vers: 1. **Köppöncei Csilla** /Ipolyság/, 2. **Matyó Anett** /Ipolyság/, 3–3. **Horváth Judit** /Zselíz/ és **Lőrincz Tamás** /EG Léva/.

IV. kat. /gimnáziumok/ – próza: 1. **Bogolepova Viktória** /Zselíz/, 2. **Víglereszky Dalma** /EG Léva/, 3. **Kelemen Dávid** /Ipolyság/.

A **kerületi forduló** végeredménye

I. kat. – vers: 1. **Králik Vivien** /Udvard/, 2. **Karvai Barbara** /FFEAI Ipolyság/, 3. **Gulis Dániel** /CZGAI Érsekújvár/.

I. kat. – próza: 1. **Lebocz Dóra** /Kürt/, 2. **Pavlik Rebecca** /JGYAI Léva/, 3. **Glázer Bálint** /AEAI Párkány/.

II. kat. – vers: 1. **Kollár Ronald** /CZGAI Érsekújvár/, 2. **Zsapka Krisztina** /MAAI Udvard/, 3. **Bábindeli Cintia** /AEAI Párkány/.

II. kat. – próza: 1. **Szurcsik Ádám** /AEAI Párkány/, 2. **Csölle Stefánia** /Kürt/, 3.

Saróka Liliána /Farnad/.

III. kat. – vers: 1. **Mézes Mátyás** /Zselíz/, 2. **Básty Tímea** /Ipolybalog/, 3. **Vaculcsiak Tamás** /Csáb/.

III. kat. – próza: 1. **Galla Gábor** /Zsitvabesenyő/, 2. **Kanyicska Enikő** /Kürt/, 3. **Keil Tibor** /Zselíz/.

IV. kat. /gimnáziumok/ – vers: 1. **Matyó Anett** /Ipolyság/, 2. **Villám Katalin** /Ipolyság/, 3–3. **Balga Zoltán** /Ipolyság/ és **Lőrincz Tamás** /EG Léva/.

IV. kat. /gimnáziumok és középiskolák/ – próza: 1. **Hajkó Réka** /Egészségügyi Szakközépiskola, Érsekújvár/, 2. **Takács Ágnes** /Ipolyság/, 3. **Bogolepova Viktória** /Zselíz/.

V. kat. – vers: 1. **Cseri Ilona** /Konstantin Filozófus Egyetem, Nyitra/.

A továbbjutóknak gratulálunk, kitartást és sok sikert kívánunk az országos döntőben /április 21–24., Rimaszombat/.

Jámbor Mónika

Tanulságos tanügyi találkozó

Kétségtelen, hogy a közigazgatási szervek, önkormányzatok, oktatási és egyéb intézmények közötti hatékony és harmonikusabb /netán harmonikus!/, együttműködés elengedhetetlen feltétele a játékszabályok és a vonatkozó törvények alapos ismerete, kölcsönös elfogadása, illetve alkalmazása. Az iskolatanácsok, köztük a községi /városi/ iskolatanácsok története olyan rövid, hogy bizony még nem találták meg küldetési helyüket az eléggé bonyolult oktatási önkormányzatban. A polgármesterek, a helyi önkormányzatok, a azok oktatási osztályainak munkatársai /vagyis a végrehajtók/ sem tudják minden esetben megfogalmazni az iskolatanácsokkal szembeni elvárásait. Ugyancsak elmondható, hogy az iskolatanácsok sem mindig tudják, miként érvényesítsék törvény adta jogait. (Ezeknek a bizonytalanságoknak a felismerése ösztönözte az **Ipolysági Tanügyi Hivatal** s **dr. Révész Angelikát**, a hivatal regionális tanügyekkel megbízott munkatársát, hogy a régióbeli alapsiskolák és óvodák iskolatanácsainak elnökeit megszólítva 2005. március 18-án az Ipolysági Városi Könyvtárban előadás és beszélgetés formájában tájékoztassanak az iskolatanácsok küldetéséről. A komáromi Comenius Pedagógiai Intézet társszervezésében meg-

rendezett találkozón, melyen mintegy 30-an vettek részt, **Fodor Attila** tartott előadást, majd válaszolt a kérdésekre.

Az előadás bevezetőjében felsorolta az iskolatanácsokra vonatkozó törvényeket

és rendeleteket. Küldetésükről szólva hangsúlyozta: az iskolatanácsok a közérdek szervei, fontos az ellenőrző tevékenységük, de szerepet játszanak az oktatási intézmények és fenntartóik kapcsolatának koordinálásában is. Felvázolta az iskolatanácsok struktúráját az egyes intézménytípusokban, szolt a tagok megválasztásának és delegálásának módjáról. Megjegyezte, hogy a külsős tagoknak mindig többségben kell lenniük. Nem formális iskolatanácsokra van szükség, hanem olyakra, melyek hatékony alakítói az iskolák oktatási és nevelési pro-

gramjainak, közreműködnek a hosszú távú koncepciók kidolgozásában. Nem szolgálják, hanem együttműködő partnerei mind a hivatalnak, mind az iskolavezetésnek. Szükségesnek tartja, hogy az intézményeknek, de a fenntartóknak is legyen hosszú távra szóló stratégiájuk, koncepciójuk.

A vitában konkrét kérdésekre kaptak választ a résztvevők. Az előadó szerint az iskolatanácsok ülései nyilvánosak, s fontos, hogy a községi és intézményi iskolatanácsok kölcsönösen tájékoztassák egymást elkötelezéseikről és döntéseikről.

A konstruktív beszélgetésbe torkolló találkozó eloszlott néhány bizonytalanságot és több építő megoldást sugallt. Minden bizonnyal hozzájárul regionális tanügyi önkormányzatiságunk működési mechanizmusainak tökéletesítéséhez.

A régióban kiemelten fontos feladatnak mutatkozik a kistérségi együttműködés fejlesztése /is/. A szakmai programot követő ebédén **Révész Angelika**, **Lendvay Tibor**, az SZMPSZ területi elnöke és **Fodor Attila** a jövőbeli együttműködés egyik lehetséges területeként egy közös EU-s pályázat tervét vázolták fel, melynek célja a város középtávú oktatásfejlesztési koncepciójának a kidolgozása lenne.

Korpás Pál

Felhívás egy nemes cél támogatására

A Kárpát-medencében három templomról tudunk, melynek tornyát korona díszíti. Ezekből korban legidősebb az ipolybalogi. Ezeréves államiságunk legfőbb történelmi ereklyéje határok feletti, nemzeti összetartó erőt kölcsönöz, és életben tartja a Kárpát-medence népei közötti összetartó erőt. Erre az összetartásra mind nagyobb szükségünk van megmaradásunk érdekében. Mindezt erősítendő elhatároztuk, hogy elkészítjük a Szent Korona hű másolatát, hogy nemzeti és egyházi ünnepeinken erősítse bennünk és a vele kapcsolatba kerülőkben, határon innen és túl, az életbe és a megmaradásba vetett hitünket.

A másolat elkészítése folyamatban van. Ünneplés elhelyezése az Árpád-

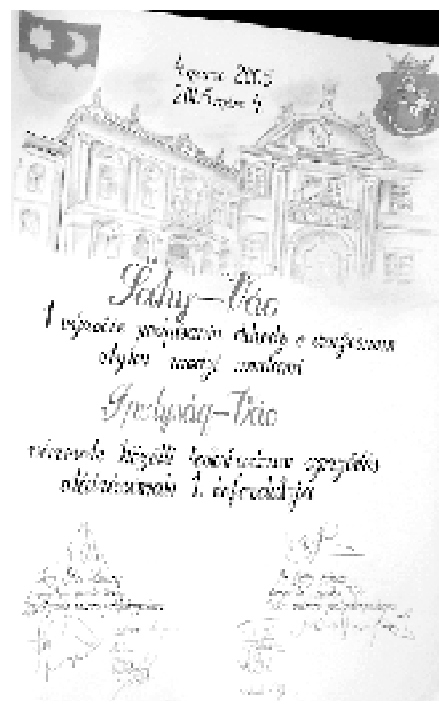
kori templomban, ahol eddig őrizték, 2005. augusztus 14-én, a Szent Korona ittlétének 701. évfordulója alkalmából fog megtörténni.

Ha úgy érzi, hogy kezdeményezésünk támogatásra érdemes, megteheti ezt egy koronajegy megvásárlásával, amely 100 és 1000 koronás, illetve 1000 és 10 000 forintos címletekben kapható, névre szólóan kiállítható, igazolván az adományozó nemes célú támogatását.

Bankszámlánk: 1849985755/0200, VÚB, a. s., Vel'ky Krtíš.

Magyarországon:
11742049/153 91676-10060005
/OTP BANK Rt., Gödöllő/.

Balogh Gábor
Ipolybalog polgármestere

T ü s k é k

Csak szenvedjük, ha kerestük

Haladunk a féloldalasra sikeredett uniós jólétben csudára, mint Komlós kutyája a homokban. Az igyekezetben hiány nincsen, csak hát valahányszor kicsit szilárdabb talajt fognánk, rögvést érkezik szabadeséssel egy elengedhetetlenül fontos hétfontos szabály, aztán lehet kezdeni a kapálózást előlről. Pedig tartogat még számunkra a nyugati lakótárs némi különleges csemegét, ha már kedvet kaptunk az aranyélethez, hadd edződjék a gyomrunk. Amit odaát hatvan éven keresztül főzőcskézték és apránként elcsipegettek, nekünk illene, ugyebár, néhány esztendőcske alatt megkutyvasztani és betermelni. Igaz, ami igaz: mióta ránk szakadt a szabadság édes-bús igája, beleadunk apait-anyait!

Buzgókodásunk közepette aztán ömlesztve vesszük át a hülyeséget, mintha tájainkon kevés lenne ebből a műfajból. Jóllehet más kárán tanul az okos, sok esetben csupán akkor fedezzük fel a békát, mikor már lenyeltük. Szívünk szerint köpnénk is akkorát, mint egy urasági ponyva, de úri emberek között, ugyi, az ilyen spontán megnyilvánulás azért mégsem járja. Nem lévén tehát egyéb választásunk, lelkesülten keblünkre öleljük a távoli Dél-Amerika rettenetes szappanoperáinak örökös ülősztrájkot folytató, sírógörcsüldözte sztárocskáit. Sőt! Megfelelő fejlettségi szintünket és mély együttérzésünket illusztrálандó, hazai gyártmányú elmeszüleményekkel még gyarapítjuk amúgy sem csekély számukat. Ja, és a „valóság-sók”, melyek legalább annyira valóságosak, mint a kukázó Maca nő milliói a svájci bankban! Esetenként mégis meredt szemekkel ül a doboz előtt a fél ország. Talán jólesik a polgár májának, ha primitív megnyilvánulást láthat a képernyőn. Meglehet, többnek, műveltebbnek érezheti magát. Esetleg jópofa szókimondásnak tekinti a dolgot. Lélek-búvár legyen a talpán, aki ezt megmagyarázza! Egy elszomorító tényre azonban valóban rávilágít ez az idétlen műsorféleség: a teremtés koronájának elég megtalálni a gyenge pontját, és máris könnyen megfosztható emberi méltóságától. Ámbár a sokféle jogvédő intézménnyel és szervezettel maholnap

Dunát lehet keríteni, gyagyaság ellen egyik sem nyújthat kellő védelmet. A sikertelen öngyilkosságot minimum intézeti kényszerkezeléssel bünteti a törvény, a szellemi (ön)gyilkosság mentelmi jogot élvez. Rajta hát, barátaim, előre az agyalágyultsághoz vezető úton!

Helyzetünk reményteljes, a jelek biztatóak. Annak a néhány különcknek meg, aki mindenképpen ragaszkodik az ép eszéhez és ósdi etikai ételszemléletéhez, majd jól keresztbe teszünk. Kezdhetjük akár egy kis sétéval. Három-négy belevaló srác végigzsinatolja az utcát, és máris csikorog a józan ész kereke, hiszen a viszonylag zsenge korosztálytól rémál-mában se várt volna a szegény maradi polgár ilyen zaftosan trágár, nyíltszíni szövegelést. Csak hab a tortán, hogy közben a csemete a szájában fityegő bagóval szorgosan füstölteti az orrát, nehogy mán a nagy nyári melegben beköpjék a legyek. Nem csoda, ha ily igényes elfoglaltság mellett a jövő lánglelkű titánjai nagyvonalúan mellőzik a nyárspolgári életmód számos rendkívül megerőltető és teljességgel felesleges koloncát, kiváltképpen a köszönés abszolúte divatjamúlt szokását.

Házi feladatként szervezhetünk a logika híveinek némi betöréses lopást, alkalmassint meglovasíthatunk egy-néhány köztéri szobrot. Ajánlatos a templomokat kipakolni és az utcán ácsorgó szenteket diszlokálni, mert azokra pár száz éve jószerivel csak az Úristen vigyáz.

Nos, kétezer évig elégségesnek bizonyult a felügyelet, de úgy látszik, a harmadik évezred kezdetén a teremtmény ismételten meglepte teremtőjét. A Jóisten csodálkozva csóváltgatja a fejét, a pallérozott elmék meg fáradhatatlanul kutathatják agyament embertársaik cselekedeteinek mozgatórugóit. Holott célravezetőbb lenne az enyves kezű társaságot lefűlelni, és hupikék nadrágot szabni neki jajvörös posztóból, mielőtt meghúznák az egész értelmes világ felett a lélekharangot.

Ha még el nem lopták. Akkor pedig csendüljön meg a tolvajok feje felett.

B. Szabó Márta

Pillanatképek – szavakban

Úgy látszik, hogy az idei tél /vagyis maga az egész természet/ utánozza az emberi gyakorlatot: megváltoztatja, kitolja az egyes történések, jelenségek, „feladatmegoldások” időpontját. A február közepi olvadás felvillanyozott reménnyel töltött el bennünket. Azt hittük, vége ennek a rap-szodikus télnek. De a hónap második fele alaposan bekeményített. Voltak olyan napok, amikor mínusz 15-20 fokot mutattak környékünkön a hőmérők. Gyakran friss hólepel is ingerelte tavaszváró szemünket. Március első fele is „lépést tartott” előző hónaptársával: néhányszor -10 körüli fagyokat produkált. A március 15-i temetői megemlékezés is összefüggő „hószőnyegen” zajlott. Utána volt egy-két engesztelő meleg nap, majd huszadikától 23-ig újra fagyos reggelek köszöntek ránk. Ilyen helyzetben egyet tehet az ember és az élővilág: megpróbálja kibírni.

*

Az előbb szót ejtettem a néhány napos simogató melegeiről. Ez nem csak az embe-
reket, de a vírusokat is szorgosabb munkára serkentette. Megszaporodtak az influenza megbetegedések, egyes régiókban /nálunk nem/ az iskolákban szünetelt a tanítás. Ez tehát az érem másik oldala.

*

A rövidre sikerült erőteljes felmelegedés következtében heveny áradás indult meg – többek között – az Ipolyon is. Március 19-én néhány Ipoly-parti községben homokzsáktöltéssel foglalatostkodtak az emberek /például Ipolyvisken/. Az Ipoly „Dunává” terebélyesedett, tehát „hajózhatóvá” vált, vagyis visszatért a Trianont erjesztő helyzet. Már csak az a kérdés, hogy napjainkban is akadna-e annyi elvakult „csúcspolitikus”, mint az első világháborút követő eszme- és érzelmzavaros hetekben és hónapokban. Segítsenek, kérem, a válaszadásban!

*

A fentebbi pillanatképben használtam a kibír ígét. Írás közben – a Kossuthot hallgatva – az egyik, a több százezer Szovjetunióba hurcolt /a második világháború végén/ magyar közül ezt mondta erről a színtelen holokausz méretű népirtásról: Aki élni akar, még a legszörnyűbb helyzetekben is kibírja. Bárcsak mindenki megtalálná a túlélésnek ezt a módját.

*

A közelmúltban a Szovjetunió utódállá-

mainak egyikében meggyilkoltak egy újságíró. Állítólag olyan módszerrel végeztek vele, mint annakidején az ukrán Gongadze nevű publicistával. Úgy látszik, a hatalom emberei meg vannak győződve arról, hogy a szöcső elnémitásával megállítható a változás szele. Az ukrán politikai fejlemények ennek ellenkezőjét bizonyítják.

*

A hóolvadás után láttuk meg igazán, mit takart a fehér lepel. Ha történetesen sok szemetet, akkor is tükör ez számunkra.

*

Nem egészen hiszem el, de bizonyos szempontból szimpatis a következő, rádióban hallott magyarázat: azért szűnt meg a Szovjetunió, mert (Oroszország – a szerző megj.) nem akarta pénzelni tagállamait. Ebből szűröm le a következő kérdést: Miért nem mond le egy ország azokról a területekről, amelyeket gazdaságilag, kulturálisan stb. nem akar támogatni? Például Ukrajna nem támogatja

Kárpátalján a létező magyar tanítási nyelvű főiskolát stb. Vagy minden hatalomnak hízeleg, ha van „gyarmata”?

*

Amikor rohamos áradásnak indult az Ipoly /márc. 19-én/, érdekes jelenségnek voltam szemtanúja: az egyre gyarapodó uszadék /deszkadarabok, flakonok, műanyagszatyrok stb./ elriasztotta – csendesebb vizekre – városunk elárvult szürke hattyúját és a fürge vadkacsákat. Valószínűleg nemcsak az ember, de az állatok is félnek a szeméttől.

*

Olvastuk, hogy a Szamos háztartási hulladékot hoz Romániából Magyarország területére. A román vízügyi hatóságok szerint az ár egy hulladéktelepet sodort el, s ők már semmit sem tehetnek ellene. Magyarországon az ugyanolyan küldetésű hatóság felkészült a szemét „fogadására”. Hát így néz ki a Kárpát-medencei sorsközösségi tudat.

/ás/

Normális?

Legyen pénz, akár a műveltség árán is. Hát igen, ma már, sajnos, ez a nagy helyzet.

Miről is van szó? Nem másról, mint arról, hogy a fenntartó /a város/ meg akarja szüntetni a Štefánik téri óvodát úgy, ahogy van, mivel /állítólag/ ráfizetéses. Így az Észak lakótelep óvoda nélkül maradna, úgyhogy a szülők hordhatnák csemetéiket máshová, ha futja majd az idejükből. Ráfizetéses! Kérdem én, melyik oktatási intézmény termelőerő? Azokban „csupán” szellemi értékeket állítanak elő. Azokban „csak” a jövő nemzedékét készítik fel az életre. Termelni, hasznot hozni évek múlva fognak csak. Ráfizetéses! Egyes szülők saját akaratukból, térítésmentesen végeztek és végeznek el sok-sok munkát azért, hogy gyermekeiknek jobb körülményeket teremthessenek. Ez nem spórolás inkább? A tudás oltárán áldozni kell, és nem haszonra szert ten-

ni! Szüntessünk meg egy óvodát, tömjük tele gyerekekkel egy vagy több óvoda osztályait, és tanító legyen a talpán, aki 20-30 gyerekkel megfelelő pedagógiai munkát tud végezni! Ebben a korban még külön-külön is kellene, sőt fontos is foglalkozni a gyerekekkel, nemcsak frontálisan. Magas létszámnál erre nem sok garancia van. Az iskolára való felkészítés hiányossága legyen az ára a pénzszerzésnek? Bődületes ötlet! Ha ezen múlik a város költségvetése, akkor nagyon nagy bajban lehetünk. Rossz nyelvek /vagy inkább jobban informáltak?/ szerint öregotthon lesz az óvoda helyén. Az átépítésre, berendezésre már lenne elég pénz?

Ma még csak óvoda, holnap talán már alapiskola, holnapután már minden oktatási intézmény. A műveltséget meg mindenki rendelje meg a csomagküldő szolgáltatásoktól.

Belányi Gyula

TÖRTÉNELEM

A homeopátia történetének honti vonatkozásai

Április 11-én szerte a világon megemlékeznek **Samuel Hahnemann** német orvos születésének 250. évfordulójáról. Hahnemann az 1800-as évek elején alkotta meg a homeopátia tanát, amely a betegségek gyógyításában a **hasonlót hasonlóval** – „kutyaharapást szőrivel” – elvet követte. Saját pátriáján kívül főleg a Habsburg-birodalom területén, így Magyarországon is, akadtak követői, annak ellenére, hogy 1819-től császári rendelet tiltotta a homeopátiás gyógymodort. Ám amit tiltanak, annál jobban terjed – így volt ez a közben „**hasonszenvészetnek**” magyaráított homeopátiával. S mivel az 1831-es nagy kolerajárvány idején a homeopata orvosok eredményesebben gyógyítottak, mint „**allopata**” /azaz a klasszikus, egyetemen tanult orvosok/, hatóságilag is zöld utat kapott a homeopátia. Elterjedéséhez nagyban hozzájárult az a tény, hogy 1830-ban magyarra is lefordították Hahnemann könyvét. A fordításban közreműködött – sőt lehet, hogy az egészet ő fordította – egy Hont megyei orvos: Horvát József.

Horvát József /1794–1849/ a pesti orvosi kar végzettjeként 1824-ben került megyénkbe, ahol előbb **Bakabánya** városi orvosa, majd 1829-től haláláig **Báton** működött mint Hont vármegye járási orvosa és megyei másodfőorvos /a főorvos, a „fizikus” **Stéger János** volt/. Már Hontba költözése előtt írogatott, pontosabban német egészségnevelő munkákat ültetett át magyar nyelvre. E tevékenysége – s valószínűleg a híres nyelvújító orvossal, **Bugát Pállal** való ismeretsége /egy ideig Bugát is volt bakabányai orvos/ – hozta meg neki 1830-ban a Magyar Tudós Társaságba /a későbbi Akadémiába/ való megválasztását. Akadémikus

tagságából kifolyólag halála után az Akadémia titkára, **Toldy Ferenc** emlékezett meg Horvátról. Ebben az emlékeszében hangzott el: Horvát 1823 elején Pesten... „*miután az akkor nevérol is még alig ismeretes hasonszenvi rendszert tanulmányozta, Hahnemann Organonát fordította le, melyet utóbb Bugát a maga kiadásában használt is*”.

Bugát személyesen is jelen volt azon az 1851-es akadémiai ülésen, ahol elhangzott Toldy most idézett állítása. Bizonyára tiltakozott volna, ha az állítás nem fedi a valóságot. Hallgatása közvetett bizonyítéka Horvát – legalábbis – társszerzői közreműködésének az 1830-as magyar Hahnemann-mű kiadásában. Valószínű, hogy Horvát átadta akadémikus társának, Bugátnak a saját, már 1823-tól kész „magyarítását”. E „magyarítás” úgy jelent meg, hogy nem szerepel rajta a fordító neve – 1830-ban még érvényben volt a tiltás –, így érthető, hogy a bibliográfia többsége csak Bugát neve alatt szerepelteti a könyvet.

Horvát szimpatizálása a homeopátiával honti évei alatt is megmaradt – 1845-ben például német homeopatikus kiadványok alapján ismerteti nézeteit az anyarozs származásáról a Bugát szerkesztette **Orvosi Tár** hasábjain. Amikor 1843-ban Pesten megalakul a **magyarországi homeopáták első egyesülete**, az alapító tagok közt szerepel egy Horvát nevű is. Lehet, hogy a mi Horvátunk volt. S bizonyára szerepet játszott abban is, hogy Hont megye közgyűlése kimondta: ha valamely orvosi állomáson üresedés támad, csak hasonszenvi orvos által töltsen be.

A Hahnemann-évforduló ürügyén tehát tájainkon nem csak Hahnemannra emlékezhetünk.

Dr. Kiss László

Meghívó borversenyekre

Értesítünk minden érdeklődőt, hogy az **Ipolysági Középfokú Mezőgazdasági Szaktanintézet** ebben az évben meghirdeti a **XIV. Ipoly menti borversenyt**.

A részvétel feltételei

1. Jelentkezni írásban, telefonon vagy személyesen lehet legkésőbb április 26-ig a következő címen: SOUP, Ul. SNP 41., Ipolyság (93601 Šahy); tel.: 036/7411098; fax: 036/7410191 – Petrezsél Tibor mérnök.

2. A bejelentett bormintákat ugyanitt kérjük leadni április 25–26-án 9 és 16 óra

között /mintánként 3 x 7 dl/.

3. Hangsúlyozzuk, hogy a versenyen részt vehet minden környékbeli szőlőtermelő, szőlőből bort készítő, vagy akár borbarát, aki szakértő zsűrivel szeretné megmérteni az általa készített borok értékét, minőségét.

4. A borokat elismert szakemberekből álló nemzetközi zsűri minősíti az elfogadott előírások szerint – 20 pontos rendszerben – április 27-én.

Mindenkit szeretettel várunk.

Petrezsél Tibor mérnök

Az **egégi Honti Borút – Naturpark** polgári társulás meghívja önöket a **Honti Borút** nagydíjáért rendezendő **nemzetközi borverseny** V. évfolyamára, melynek kiértékelését – kultúrműsorral és a díjazott borok kóstolójával – 2005. **május 21-én** tartjuk.

A szakmai bizottság **május 6-án** fogja értékelni és pontozni a borokat.

A részvétel feltételei:

– a jelentkezési lapot május 5-ig leadni,
– borfajtánként 50 korona részvételi díj befizetése /lehet a borminták leadásakor is/,
– borfajtánként 4 x 7 dl mintát leadni május

5-ig a következő címre: Priboj Mária, Egeg 211.,

– az üvegre kérjük feljegyezni a bor fajtáját, évjáratát, a borász nevét és címét.

A verseny, a régió, a fehér borok, a régió fehér bora, a vörös borok, ill. a régió vörös bora bajnoka címet /évjáratától függetlenül/ a legmagasabb pontszámot elért bor nyeri. A 20 pontos rendszerben legalább 17,00 pontot elért borok oklevelet kapnak.

További információk: Priboj Mária, tel.: 0421-36/7491290, mobil: 0903-591334.

Priboj Mária
a társulás elnöke

Köszönetnyilvánítás

Nem az a fájdalom, amelytől könnyes a szem, hanem amit szívünkben hordozunk némán, csendesen.

Mély fájdalommal mondunk köszönetet azoknak a kedves rokonoknak, barátoknak, ismerősöknek, akik 2005. március 5-én elkísérték drága halottunkat,

**Simkovitsné
szül. Czintula Ibolyát**

utolsó útjára a pereszlényi temetőbe.

Köszönjük a koszorúkat és a sok virágot, mellyel igyekeztek enyhíteni mély fájdalmunkat.

A gyászoló család

Népi hiedelmek – április

Ápr. 6. – Irén napján ha esik, szűk lesz az esztendő.

Ápr. 12. – Hugó napja az év századik napja, időjárás-fordító nap.

Ápr. 14. – Ha Tibor napján megszólal a kakukk és a pacsirta, jó szénatermés várható.

Ápr. 24. – Szent György napja: ősi tavaszkezdő nap. Ha a vetésben elbújik a varjú, jó termés várható.

Ápr. 25. – Szent Márk napja – napkelte előtt el kell vetni az uborkát, hogy bőven teremjen.

*Ha április fénylik, tiszta,
Fagyját május adja vissza.*

*De ha esik, dörög az ég,
Széna, búza lesz ma elég.*

*S ha eső nincs György-nap előtt,
Sár lepi el a legelőt.*

Karatezőink sikeres évkezde

Az ipolysági Saag Sportegyesület karatezőinek 2005-ös első komolyabb versenye február 5-én zajlott Érsekújvárott, és pedig a **Szlovák Kupa** első fordulójaként számon tartott **férfi superkupa**. A -80 kg-osok kategóriáját **Kovács János nyerte**, míg a nyílt kategóriában **Dudás Lajos 3. helyet** ért el.

Febr. 19-én került sor a második fordulóra, mégpedig az **ifjúsági korcsoport** versenyére Verebélyen. Itt a +50 kg-os kategóriában **Alan Gregor** lett az **első**.

A febr. 26-án Zsolnán megrendezett **közép-szlovákiai kerületi bajnokságon** karatezőink sikert sikerre halmoztak. Íme az eredmények: diákok +50 kg – **Heimlich Norbert /2./**, **Alan Gregor /1./**, diáklányok -50 kg – **Alexandra Hrašková /2./**, ifi -60 kg – **Richard Kanala /2./**, ifi +60 kg – **Polyák Gábor /1./**, férfiak -65 kg – **Heimlich Marian /2./**, férfiak +80 kg – **Dudás Lajos /2./**, férfiak nyílt kategóriája – **Dudás Lajos /2./**.

2005. március 19-én Trenčínben rendezték a **férfiak szlovákiai bajnokságát**. **Hemlich Marian** a -65 kg-os kategóriában 2. helyet harcolt ki.

2005. március 26-án karatecsapatunk indult a Tatabányán immár 14. alkalommal megrendezett **Gerecse Open** nemzetközi tornán. A torna egyre nagyobb népszerűségét mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy összesen 8 ország 650 versenyzője indult. Eredményeink: diákok +50 kg – **Alan Gregor /2. hely/**, férfiak -65 kg – **Heimlich Marian /3./**, férfiak -80 kg – **Kovács János /3./**, férfiak +80 kg – **Dudás Lajos /1./**. -ok-

Köszönjük

A Honti Múzeum és Galéria Baráti Köre ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik a 2004-es évben adójuk 2 %-val támogatták tevékenységét.

Danis Ferenc mérnök
a baráti kör elnöke

HONTI LAPOK

A Hont–Ipoly menti régió havilapja. Nyilvántartási szám: OÚ 3/95. Főszerkesztő: Štrba Péter. Nyomtatás: REGRA-KOVAN, Párkány. www.sahy.sk

Kiadó: Ipolyság város önkormányzata, Fő tér 1., 93601 Ipolyság; tel.: 036/7411054.

A szerkesztőség álláspontja nem mindenben azonos az újságban közöltekkel. A kéziratok szerkesztésének, esetleges rövidítésének jogát fenntartjuk. A hirdetések tartalmáért és nyelvhelyességéért felelősséget nem vállalunk.